

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců Mgr. Sylvy Šiškeové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **G. G.**, zastoupená Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem Buzulucká 431, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2020, č. j. OAM-678/ZA-ZA11-ZA21-R2-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 9. 2020, č. j. 32 Az 14/2020-16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Ondřeji Rejskovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 8.228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 7. 2020, č. j. OAM-678/ZA-ZA11-ZA21-R2-2017, žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“). Jelikož žaloba nebyla opatřena datem a zejména vlastnoručním podpisem, vyzval krajský soud stěžovatelku usnesením k odstranění vad žaloby spočívajících v chybějícím datu a podpisu; žalobkyně však na výzvu soudu nereagovala. Krajský soud žalobu s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2009, č. j. 6 Azs 29/2009-59, odmítl shora specifikovaným usnesením podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž soudu vytkla přepjatý formalismus. Krajský soud v usnesení sice zmínil i nepodepsanou žalobu manžela stěžovatelky T. G., pominul však žalobu jejich nezletilého syna S. G., podepsanou manželem stěžovatelky jako zákonným zástupcem, o níž krajský soud rozhodoval věcně. Krajský soud neměl mít pochybnost o úmyslu stěžovatelky podat žalobu. Jednalo se totiž již o druhou žalobu stěžovatelky ve věci mezinárodní ochrany a soudu byly známé důvody, pro které stěžovatelka o udělení mezinárodní ochrany žádá.

[4] Ačkoliv tedy stěžovatelka neodstranila vady žaloby, mělo být soudu zřejmé, že žaloba nebyla podána proti její vůli. Soud měl přihlídnout rovněž k tomu, že stěžovatelka nerozumí českému jazyku, v řízení měl pokračovat a nedostatek podpisu žaloby odstranit později. Stěžovatelka se navíc o výzvě k odstranění vad žaloby nedozvěděla, neboť jí uložení zásilky nebylo oznámeno a nebyla jí ani zanechána výzva k vyzvednutí zásilky. Zásilka také nebyla v rozporu s § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), vhozena do schránky stěžovatelky, ale byla vrácena krajskému soudu. Nenastaly tak účinky doručení a nebyly splněny zákonné podmínky pro odmítnutí žaloby.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil postup krajského soudu za procesně správný.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[7] Stěžovatelka v kasační stížnosti žádné důvody přijatelnosti výslovně nesdělila. Jak ovšem vyplývá i ze shora citovaného usnesení, je sice v zájmu stěžovatelky, aby uvedla, v čem spatřuje přesah svých zájmů, pokud tak ovšem neučiní, neznamená to, že by Nejvyšší správní soud bez dalšího odmítl kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

[8] V nyní posuzované věci stěžovatelka mimo jiné namítala vady doručování v řízení před krajským soudem. Konkrétně uvedla, že jí soud řádně nedoručil výzvu k odstranění vad žaloby. Pokud by bylo tvrzení stěžovatelky pravdivé, jednalo by se o tak závažné pochybení, že by mohlo být důvodem zrušení napadeného usnesení. Vzhledem k tomu, že oprávněnost této stěžovatelčiny námitky nelze *a priori* vyloučit, je její kasační stížnost přijatelná.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 37 odst. 2 s. ř. s. „z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje a musí být podepsáno a datováno“ (zvýraznění provedl Nejvyšší správní soud).

[11] Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. „*předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.*“

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítaným pochybením krajského soudu při doručování výzvy k odstranění vad žaloby. Ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatelka se v průběhu řízení před krajským soudem nacházela v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí. Tam krajský soud adresoval usnesení ze dne 24. 8. 2020, č. j. 32 Az 14/2020-11, jímž stěžovatelku vyzval k doplnění její žaloby ze dne 21. 8. 2020 o datum a vlastnoruční podpis. Soud písemnost správně doručoval do vlastních rukou stěžovatelky. Stěžovatelka nebyla v době doručování zásilky zastižena, držitel poštovní licence jí dne 27. 8. 2020 zanechal výzvu k vyzvednutí zásilky, ale stěžovatelka si zásilku v průběhu úložní doby nevyzvedla. Jelikož stěžovatelka neměla domovní schránku, byla zásilka po uplynutí úložní doby vrácena zpět krajskému soudu. Krajský soud poté vyvěsil sdělení o této skutečnosti na své úřední desce. Tento postup plně odpovídá § 49 odst. 4 o. s. ř. použitému obdobně podle § 42 odst. 5 s. ř. s., podle něhož „*nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*“

[13] Krajský soud tedy doručoval stěžovatelce výzvu k doplnění podpisu na žalobě v souladu s procesními předpisy. Stěžovatelka si uloženou zásilku doručovanou do místa jejího pobytu nevyzvedla, na výzvu soudu nereagovala a soud z toho dovodil odpovídající procesní důsledky. Pro úplnost Nejvyšší správní soud doplňuje, že krajský soud stěžovatelce zhruba jeden měsíc po popisovaném doručování výzvy k odstranění vad žaloby úspěšně doručil usnesení, jímž odmítl žalobu. I v tomto případě nebyla stěžovatelka

při pokusu o doručení zastížena a byla jí zanechána výzva k vyzvednutí zásilky, kterou pak stěžovatelka v průběhu úložní doby převzala.

[14] K dalším námitkám stěžovatelky Nejvyšší správní soud uvádí, že postup krajského soudu odpovídal požadavkům kladeným ustálenou judikaturou na obsahové náležitosti podání (žaloby), popsané zejména v již citovaném rozsudku č. j. 6 Azs 29/2009-59, v němž soud mimo jiné konstatoval: *„Jak vyplývá z platné právní úpravy, jednou z povinných obecných náležitostí žaloby v řízení o rozhodnutí správního orgánu je vlastnoruční podpis žalobce (§ 65 odst. 1, § 71 odst. 1, § 37 odst. 3 s. ř. s.), případně jeho zástupce. V případě, že žalobce, resp. jeho zástupce, ani na základě usnesení předsedy senátu ve stanovené lhůtě žalobu nedoplní, stane se z původně odstranitelné procesní překážky neodstranitelná procesní překážka, neboť chybějící podpis znamená, že není možno zjistit, zda žaloba byla projevem žalobcovy vůle domáhat se tímto podání u soudu ochrany svého veřejného subjektivního práva či nikoliv. Nepodepsaná žaloba brání soudu pokračovat v zahájeném řízení, a proto ji soud usnesením odmítne (§ 37 odst. 5 s. ř. s.).“*

[15] V tomto kontextu neobstojí tvrzení, že krajskému soudu muselo být zřejmé, že stěžovatelka opravdu zamýšlela podat žalobu, neboť vedl též řízení ve věci jejího syna i manžela, resp. i proto, že se jednalo v pořadí již o druhou žalobu stěžovatelky ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Kasační soud k tomu připomíná, že soud musí mít před projednáním žaloby vždy postaveno najisto, že žaloba je skutečným projevem vůle toho, kdo ji podal. Tuto skutečnost soud nemůže dovozovat z nepřímých indicií, kterých se dovolává stěžovatelka.

[16] Pokud jde o tvrzení, že soud měl zohlednit, že stěžovatelka nerozumí českému jazyku, pak kasační soud odkazuje na znění žaloby, která byla celá sepsána v českém jazyce, obsahovala žalobní body i žádost o ustanovení zástupce. Ze žaloby nebylo patrné, že stěžovatelka nerozumí českému jazyku. O ustanovení tlumočníka stěžovatelka nepožádala a i žádost o ustanovení zástupce byla odůvodněna nedostatkem finančních prostředků, nikoliv jazykovou bariérou. Tvrzená neznalost českého jazyka tedy nemůže v tomto případě obstát jako argument, proč krajský soud nemohl odmítnout žalobu stěžovatelky, která na výzvu soudu neodstranila nedostatek povinné náležitosti žaloby.

[17] Vyústění řízení o stěžovatelčině žalobě lze z lidského hlediska považovat za nešťastné. Za dané procesní situace však krajský soud nepochybil, pokud v souladu se zákonem i ustálenou soudní judikaturou její žalobu postrádající jednu z nezbytných náležitostí odmítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud shledal námitky stěžovatelky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo

na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2020, č. j. 1 Azs 360/2020-19, ustanoven zástupcem Mgr. Ondřej Rejsek, advokát se sídlem Buzulucká 431/2, Hradec Králové. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, částkou 6.200 Kč za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, podání doplnění kasační stížnosti) a dále částkou 600 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu ve výši 6.800 Kč. Jelikož zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastoupení o tuto daň v částce 1.428 Kč. Celkově tedy zástupci stěžovatelky náleží částka ve výši 8.228 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu